

Vejen til mindretal omkring grænsen mellem Tyskland og Danmark efter 1920 (s.6)

nederlag - Niederlage
tvang - zwang
i knæ - in die Knie
ringe - gering
trøst - Trost
skabes - schaffen, erschaffen, bilden
afmonterede - demontiert
ophævede - aufhob, trennte
dog - jedoch
stadig - immernoch
atter - wieder, erneut
vanskeligt - schwierig
præget - geprägt

Boks 1

netop - eben, genau
gemme sig - sich verstecken
krav - Anforderung, Forderung
udfolde - entfalten
afgørende - entscheidend

mellempfolkeligt - zwischenmenschlich
bekymrede - besorgte sein
styre - Regierung, Vorstand
forvaltede - verwaltete
behov - Bedürfnis
utallige - unzählige
gnidninger - Reibereien
krævede - forderte
hjemmefronten - Heimatfront
foreningsliv - Vereinsleben
oprettedes - errichtet
yderst - äußerst
nødvendige - notwendige
modstå - widerstehen
ønsket - gewünscht
især - besonders, vor allem
voldsomme - gewaltige, heftige
venstrefløjten - der linke Flügel
mytteri - Meuterei
højsøflåde - Hochseeflotte
spredte - vereinzelt
oprettedes - wurden errichtet
magtorganer - Machtorgane

kanslerposten - Kanzlerposten
uroligheder - Unruhen

abdicerer - abdanken
forfatning - Verfassung
kendsgerning - Tatsache

Boks 3

fortaler - Fürsprecher

Fremkomsten af nationale minoriteter har rod i nationalstaterne og nationalismen (s.8)

har rod i - wurzelt in
adskillige - etliche
nyordninger - Umwandlungsvertrag
afvikles - werden abgewickelt
heroverfor - dem gegenüber
afgrænset - abgegrenzt
grænseegnene - Grenzregionen
i henhold til - in Bezug auf
imidlertid - zwischenzeitlich
aftale - Abmachung
fremtidige - zukünftige
forestående - bevorstehend
uden hensyn til - ohne Rücksicht auf
afvikle - abwickeln
fordomspræget - geprägt von Vrturteilen
på den vis - auf diese Weise

Boks 4

henholdsvis - beziehungsweise
fremvise - darlegen, verweisen
omvendt - umgekehrt
tilsvarende - entsprechend, dementsprechend

til gengæld - im Gegenzug
blandt nogle - unter einigen
afskedigede - dankte ab
skabte - erschaffte
kulminerede - gipfelte
red - ritt
vilkår - Bedingung(en)
i et vist omfang - in einem gewissen Umfang
støtte - Unterstützung
utænkeligt - undenkbar
stramme - enge
tårnede sig op - häuften sich auf
ramt - getroffen
gjorde ondt værre - machte Schlimmes schlimmer
udbrød - brach aus
irredentistiske - irredentistisch
tilskyndet - Anreiz

almindelig - gewöhnlich, üblich
tilstand - Zustand
genforeningshåbet - Wiedervereinigungshoffnung

Efter 1955 (s.10)

træder - treten
karakter - Charakter
ønske - Wunsch
vendepunkt - Wendepunkt
fjendebilleder - Feindbilder
udviskes - verwischt
samarbejdsrelationerne - Zusammenarbeitsverhältnisse
formaliseret - systematisiert
resulterer i - gründet in
væsentligt - wesentlich
omdrejningspunkt - Drehpunkt
rådgivning - Beratung
myndigheder - Behörden
virksomheder - Unternehmen, Firmen
indførelse - Einführung
betydelig - bedeutend
dagligt - täglich
udveksling - Austausch
grænseoverskridende - grenzüberschreitend
erhvervsliv - Arbeitsleben

Boks 5

nævn - nenne
herefter - anschließend
udfordringer - Herausforderungen

samlet set - insgesamt gesehen
førhen - vorherig
grænselandsfortælling - Grenzgebietserzählung
forsvundet - verschwunden
i høj grad - in größerem Umfang
skarpt - scharf

udvikling - Entwicklung
anderledes - anders
godkendt - anerkannt
samlivet - das Zusammenleben
optaget - beschäftigt
dagsorden - Tagesordnung
forankring - Verankerung
afsæt - Ansatz

Boks 7

oprindeligt - ursprünglich
kollektiv erindring - kollektive Erinnerung
at fremme – fördern

Beskrivelse af Grænseforeningens plakater (s.12)

1864

stødte sammen - stießen zusammen
derved - dadurch, damit
fredsaftalen - die Friedensvereinbarung
i spidsen - an der Spitze
forfærdeligt - furchtbar, schrecklich
rømmede - fliehen, flüchten
slag - Schlacht
efterfølgende - nachfolgend
bragte ikke noget med sig - es nützte nichts

1920

indskrevet - eingeschrieben, eingetragen
omhandlende - betreffend
gav - gab
afgøre - entscheiden
pga. - på grund af, auf Grund von
forblive - verbleiben
nuværende - jetzige
bød - bat
efterlod - hinterließ

1955

segregerede - abge sondert, abgespaltet
sikre - sichern
sindelag - Gesinnung
modsætningerne - die Gegensätze
mellem - zwischen
vestmagterne - die Westmächte
optaget - aufgenommen
bl.a. - u.a., unter anderem
betingelse - Bedingung
ens - gleich
til hensigt - beabsichtigen
efterprøve - kontrollieren

I dag (s.13)

sameksisterer - koexistieren

gælder - gelten
både-og - sowohl als auch
på tværs af - jenseits von
at skabe - schaffen, erschaffen
udkantsområder - Randregionen
indgår - eingehen
brobyggere - Brückenbauer
fremhæves - betont
mønstereksempel - Musterbeispiel

Grænselandet i dag

kendetegnet - gekennzeichnet
andet sindelag - andere Gesinnung
idrætsforeninger - Sportvereine
tilknytning - Zugehörigkeit
i stigende grad - zunehmend
således - daher, demnach
at bygge bro - Brücken bauen
kommunalbestyrelser - Gemeindevorstände

Nation, stat og nationalstat (s.14)

deling - Teilung
standssamfund - Ständegesellschaft
enevælden - Absolutismus
rettigheder - Rechte
forudsætning - Voraussetzung
opståen - Entstehen
fremgang - Fortschritt
vokser - wachsen
forfatninger - Verfassungen
udgår - auslaufen
peger - zeigen
tredeiling - Dreiteilung
afhandling - Abhandlung
samfundspagten - Gesellschaftspakt
kæder sammen - verbinden
udvikler - entwickeln
valgret - Wahlrecht
spærregrænser - Sperrgrenzen
velkendte - bekannte
udfordrer - herausfordern
bosat - ansässig
gældende - geltende
optagelse - Aufnahme
FN - UN

National identitet (s.20)

særlig - besonders
fællesskabsfølelse - Gemeinschaftsgefühl
knyttet - geknüpft
værdier - Werte
kulturopfattelser - Auffassungen von Kultur
nødvendigvis - notwendigerweise
på tværs af - unabhängig von, grenzüberschreitend
skel - Grund
nyfortolke - neu interpretieren
værdimønstre - Wertvorstellungen
i det daglige - im Täglichen
funderet - fundiert
det kollektive fællesskab - die kollektive Gemeinschaft
foranderlig - veränderlich
i mødet - im Treffen mit
fremmede - fremde
altoverskyggende - alles überschattend
i spil - im Spiel
den enkelte - der Einzelne
ren - rein, absolut
bindestregsidentitet - Bindestrichidentität
tilgang - Zugang
flerkulturel baggrund - multikultureller Hintergrund
nød til - müssen
opvækst - Kindheit, Aufwachsen
kreolsk- kreolisch
smelter sammen - schmelzen zusammen

Boks 1

vælger - wählen

National identitet i det dansk-tyske grænseland

kendetegnet - gekennzeichnet
valgmuligheder - Wahlmöglichkeiten
knyttet til - geknüpft an
tvunget - gezwungen
derved - dadurch
skabe - schaffen
tilkendegive - ankündigen, darlegen
tilhørsforhold - Zugehörigkeit
sammenfald - Überschneidung
adskilte - getrennte
fra vugge til grav- von der Geburt bis zum Tod
betydning - Bedeutung
identitetsdannelse - Identitätsbildung
tættere tilknytning - engere Verbindung
forstærket - verstärkt

fortsat- weiterhin
tilvalgt - gewählt

Det dansk-tyske grænseland - et identitetslaboratorium (s.22)

en masse - eine Menge
blandingsformer - Mischformen
entydige - eindeutige
skillelinje - Trennlinie
afhængig - abhängig
italesat- angesprochen werden
knyttet - verbunden, geknüpft
bevæge sig - sich bewegen
bedsteforældrene - die Großeltern
vennerne - die Freunde
tilknytningen - die Verbindung, die Anknüpfung
ved hjælp af - mit Hilfe von
en hvis mængde - eine gewisse Menge
tid og rum - Zeit und Raum
størrelse - Größe
mindretalsunge - Jugendliche einer Minderheit zugehörig
foranderlig - veränderbar
blandingskultur - Mischkultur
til- og fravælg - zu- und abwählen
rygsæk - Rucksack
enten-eller - entweder-oder
kulturstrømme - Kulturströme
gældende - geltende
et voksende behov - ein wachsendes Bedürfnis
inspirationskilde – Inspirationsquelle

merværdi i grænselandet (s.24)

merværdi - Mehrwert
gavn - Nutzen, Gewinn
handlemuligheder - Handlungsmöglichkeiten
handlefrihed - Handlungsfreiheit
kendskab - Kenntnis, Wissen
sociale koder - soziale Codes
øget - gesteigert
skoleskemaet - Stundenplan
indskolingen - Einschulung, Schulung
tilbydes - wird angeboten
fremmedsprog - Fremdsprache
indgået - eingegangen, geschlossen
kulturkræfterne - kulturelle Kräfte
at øge- steigern
styrke - stärken

igangsatte - in die Wege geleitet
mangfoldighed - Vielfalt
sundhedsområdet - Gesundheitswesen
en række - eine Reihe
tættest - am dichtesten
akutlægehelikopteren - Notfallhubschrauber
undsætning - Hilfe, Rettung
inden for - innerhalb von
dannet - gebildet
kooperationsnetværk - Kooperationsnetzwerk
udveksling - Austausch
målet - das Ziel
råd - Rat
vejledning - Beratung
nytænkning - Innovation
miljøområdet - Umwelt
springbræt - Sprungbrett
indflydelse - Einfluss